

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

604. Quando & qualiter hoc indultum precum concedatur Imperatori, & à quo tempore is eo uti possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

PARAGRAPHVS X.

De reservatione resultante ex
indulto precum prima-
riarum.

*Questio 602. Quid sit indultum precum
primariarum, & quid contineat?*

Respondeo primò: esse indultum seu facultatem, concessam Imperatori recens electo per privilegium à Sede Apostolica ad quacunque beneficia Eccles. per Rom. Imperium ubilibet constituta, in Metropolitanis, Cathedralibus, Collegiatis, & quibusvis aliis Ecclesiis; sive curata sint, sive non; sive regularia, sive secularia; etsi Canonicatus, præbendæ, dignitates, personatus, vel etiam officia majora & electiva fuerint, offerendi preces seu nominationes de idoneis personis, quibuscunque Collatoribus & Collatricibus, quas personas nominatas ad huiusmodi beneficia, postquam ipsi de iis canonicè provisum fuerit, prædicti Collatores vel Collatrices recipere & admittere teneantur, sive ad eorundem collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem communiter vel divisim pertineant; ita ferè Pirh. *ad tit. de præb. num. 367. Wagnereck. ad c. is cui. tit. eod. n. 6. §. 2.*

2. Respondeo secundò: hoc indultum sequentes continere limitationes. Primò: modò non sint dignitates in Metropolitanis & Cathedralibus majores post pontificalem, aut principales in Collegiatis. Secundò: singulæ collationes & singulæ Ecclesiæ ex hoc ultra, quàm in uno beneficio, non graventur. Tertio: modò ipsi Collatores & Collatrices 4. beneficia conferre habeant. Quarto: quòd tametsi Cæsar unam & eandem personam successivè nominare possit, quamprimum tamen persona sic nominata de beneficio aliquo provisiva fuerit, ejus nominatio quò ad alios Collatores vel Collatrices facta ipso jure expiret. Quintò: quòd Canonicatus, præbenda ac dignitas, seu personatus, administratio vel officium in una Ecclesia pro uno duntaxat beneficio computari debent, &c. Hac ferè dicti indulti, seu precum primariarum summa juxta tenorem concessionis à Paulo V. factæ Ferdinando II. Imperatore, quam vide apud Chok. *in scholiis super preces primarias.* Circa quæ

Questio 603. Preces primariæ cur sic dicantur, & unde ortum habeant?

Respondeo ad primum: dicuntur ideo preces, quòd Imperator ex dicto indulto pontificio non conferat propriè beneficia, sed solum vi illius jus habeat nominandi personas idoneas. Pirh. *loc. cit. num. 368.* ex Chok. *in præv. precum. pag. 1.* dicuntur verò primariæ; quia præferuntur cuiusvis juri conferendi, præsentandi vel nominandi aliorum: vel quia sunt veluti prima Cæsaris petitio. Wagner. *pag. 491.* Pirh. *loc. cit. nu. 367.* vel quòd semel, seu pro prima vice, non autem bis aut sæpius uni & eidem Imperatori in una, eadèmq; concedantur Ecclesiæ. Chok. *ad preces. p. 18.*

2. Respondeo ad secundum: harum precum usum esse antiquum, ab annis saltem 400. hoc motis fuisse gratuiti ex parte Pontificum, ut tale pri-

villegium singulis Imperatoribus electis concederent: colligitur ex Speculatore, qui vivens Anno 1271. earum meminit *ad tit. de præb. §. restat. nu. 2.* Wagn. *loc. cit. §. 1.* Engels *tit. eod. num. 70.* Alciortamen sæculo receptum non fuisse, ait Chok. *in cit. præv. p. 4.* quàm 1200. Testatur quoque Nacler. in sua Chronolog. apud eundem Chok. Rudolp. I. qui Anno 1273. electus est in Regem Rom. usum his precibus; ex quarum etiam formula, dum jamtum in ea ponatur: *ex antiqua & approbata consuetudine:* patet eas longè Rudolphi temporibus antiquiores esse. Chok. *ibidem.* ubi etiam apponit formulam harum precum, qualis ea hodie tum est, Unde dum Paul. V. in indulto harum precum concessio Ferdin. II. nullà factâ mentione prælegit hujus ab antiquo Imperatoribus concedi soliti, loquitur, veluti specialem novâmq; gratiam Ferdinando faceret, id facit, ne videatur jure hac gratia deberi, aut consuetudo ex parte Imperatoris inducitur esse jure speciali, quale est jus nominandi, seu præsentandi ad beneficia, cujus laici, quamvis Principes, per se sine auctoritate Apostolicâ incapaces sint. Wagner. *loc. cit. §. 1.*

Questio 604. Quando, & qualiter hoc indultum precum concedatur Imperatori, & à quo tempore is eo uti possit?

Respondeo primò: non solere Pontifices has preces indulgere Cæsari ante præstitam sibi ab eo obedientiam. Chok. *l. c. sect. 1. p. 18.* solet autem electus Rex Romanorum (non enim eligitur propriè in Imperatorem, sed ab Electoribus creatur Rex Romanorum, postea promovendus in Imperatorem per confirmationem, consecrationem, & coronationem Pontificis, nec ante horum utrumque receptum dici solet absolutè Imperator, sed cum addito Imperator electus, seu electus in Imperatorem. Wagn. *loc. cit.* Chok. *loc. cit. pag. 14.* (ubi etiam Catalogum attexit ex Azor. *p. 2. l. 10. c. 5. q. 5.* eorum, qui à Carolo magno usque ad Ferdinand. II. coronati fuerunt à Pontifice, quorum ultimus fuit Carolus V.) quamprimum electionem suam per suos solennes Oratores Pontifici intimari, ostensâque electionis decreto per eosdem Oratores cum speciali mandato devotionem suam, reverentiam, seu obedientiam erga Pontificem, & S. R. Ecclesiam exhibere, peterêque confirmationem, & approbationem, nec non gratias & favores consuetos curavit, juxta text. Clem. *1. de jurejurando Auctores iidem ex Castaldo in tr. de Imperat. q. 45. n. 1.* & Gernon. *tr. de Sacrorum immunitatibus. l. 3. in præv. n. 5.*

2. Respondeo ad secundum: si spectemus jura præcisè, electus Imperator ex sola electione hac ante confirmationem & consecrationem, uti non habet jus & auctoritatem administrandi Imperium, concedendi privilegia, & gratias, aliâque, quæ potestatis sunt cæsareæ, faciendi; ita prius neque jus habet offerendi dictas preces; cum electus in Imperatorem talis non sit, nisi confirmetur & coronetur à Papa. Si tamen spectetur consuetudo, quæ prævalet, dicendum est contrarium. Pirh. *de præb. n. 131.* Wagn. *cit. §. 1. ex Azor. p. 2. l. 10. c. 6. q. 2.* citans insuper Castald. *ubi ante q. 46. & Abb. in c. venerabilem. de elect.* Cum hoc tamen discrimine inter hanc consuetudinem, privilegia aliâque gratias in merè temporalibus concedendi, & consuetudinem offerendi dictas preces, ut (dum jus illud nomi-

nominandi spirituale est, aut spirituali annexum) hæc vim non habeat ex parte Imperatoris, sed ex sola benevolentia Pontificum, qui, cum possent talia privilegia revocare, vel negare Principibus, id tamen non faciunt, quique hæc ipsam consuetudinem, cum sciant se tolerent, tacite approbare censentur. Pih. Wagn. *ll. cit.* dumque ab immemoriali tempore Pontifices semper consueverunt legitime electis Romanis Regibus in Imperatorem promovendis hoc indulgum precum absque tergiversatione concedere, habent electi ejusmodi indubiam, certamque præsumptionem de mente & voluntate Papæ, cujus gratiæ & auctoritati, non solum, insistentes primariis precibus utuntur ante confirmationem, & hujus indulti emanationem, & electus nomine & auctoritate Apostolicâ potestatem nominandi vigore talis indulti concedi solitam, statim erga personas bene meritas exercet; ita ut nihil jam causa sit, cur Pontifex ratum non & habeat, & ratihabitionem literis, licet posterius datis ad ipsam electionis diem retrahatur, mandato sive indulto æquiparari velit. Pih. Wagn. *loc. cit.* additque Wagn. sic visum esse, quod Ferdinand. IV. Augustæ in Regem Rom. electus absque mora preces primarias cumulatim, aut saltem earum expectativas, nemine improbante, contulerit, antequam Româ confirmationem perere, & accipere potuerit, Prædecessorum utique suorum exemplo, sine quo id usus non fuisset.

Questio 605. An, cum dictæ preces pertineant ad gratias expectativas, quippe per eas Cæsar jus habet nominandi ad beneficia proximè vacatura, ea adversentur SS. Canonibus, c. 2. constitutus. de concess. præb. & c. 2. tit. eod. in 6. in quibus expectativa, utpote per quas votum captanda mortis inducitur, reprobantur & prohibentur, vel etiam Trident. quod sess. 24. c. 19. tollit quascunque gratias expectativas ad beneficia vacatura?

Respondeo negativè, cum hujusmodi concessio & gratia Cæsaris sit generalis & incerta, ut advertit Gailius *l. 2. observ. 155. n. 7.* adeoque non ita inducit periculum captandæ mortis. Pih. *loc. cit. n. 385.* Chok. *in proem. precum. pag. 2. & 3.* Sed neque illo Tridentini decreto comprehenduntur preces primarias Cæsaris censuit ex sententia S. Congreg. Concilii ipse Gregor. XIII. in literis suis de Anno 1575. 25. Jan. de quo vide Gallemart. *ad cit. c. Trid.* cum in illo decreto non nominetur Imperator, qui cum speciali notâ sit dignus, nominatus fuisset, si Concilium illum comprehendere voluisset, sicut nominavit ibidem Cardinales, qui & ipsi sunt digni speciali notâ seu expressione. Pih. *loc. cit.*

Questio 606. Ad quas terras seu provincias se extendant hæc preces?

Respondeo; solum per Imperium Rom. prout nunc est, non autem prout fuit, cum plures provincias & regna contineret; quia per illud solum secundum præsentem statum Cæsar habet superioritatem. Pih. *loc. cit. n. 368.* Chok. *in proem. pag. 1.* Wagn. *loc. cit. §. 2. pag. 488.* Hinc eas locum non habere in Italia, ait Chok. nec in Ducatu Mediolanensi; juxta Rotam in una Novarien. Canon. *status. 1555. 25. Octobr.* habere tamen locum in civi-

P. Leuren, Fori Benef. Tom. II,

rate Cameracensi; & Metensi, aliisque, quæ fuerunt de Imperio, nunc autem sunt translata in alterius dominium. Verum quidquid sit de Camera-co & Metis, quarum urbium modo alius est status, quàm quando scribebat Chok. & Wagner. putat idem Wagn. posse Imperatorem, si suo jure uti velit, aut permittatur, privilegium illud exercere etiam in Ducatu Mediolanensi, & similibus, quæ quondam fuere Imperii, & hodie adhuc sunt feuda Cæsaris.

Questio 607. Ad qua beneficia se extendant hæc preces?

Respondeo: extendunt se ad omnia nominata *in quest. 1. hujus §.* Extendunt se itaque primò ad beneficia existentia in Imperio, etiam dum eorum Collatores vel Collatrices sedem non habent in Germaniâ; nec subsunt Imperio; neque enim Papa tam respexit domicilium Collatoris, quàm locum, ubi beneficia constituta sunt, dum indistinctè gravat Ordinarios Collatores habentes Collationem ad minimum 4. beneficiorum per Rom. Imperium. Unde jam e contra non extendunt se hæc preces ad beneficia existentia in Gallia, etiam si eorum Collator Sedem habeat in Germaniâ, sitque subiectus Imperio. Chok. *loc. cit. sect. 2. Wagn. pag. 488. Pih. cit. num. 368.* Unde etiam, si beneficia principalia fiat extra Imperium, aliqua autem beneficia iis annexa existant in Imperio, neque hæc annexa cadent sub precibus juxta regulam: accessorium sequitur principalis naturam. Auctores iidem.

2. Secundò, ad beneficia in Cathedralibus, etiam Metropolitanis; exprimuntur autem hæc Ecclesiæ, quia regulariter in dispositione generali non comprehenduntur dictarum Ecclesiarum beneficia, sed earum faciendâ est specialis mentio, juxta C. *quavis. de præb. in 6. Pih. loc. cit. n. 369.* Chok. *pag. 38.* Wagn. *pag. 489.* Exprimuntur etiam specialiter Ecclesiæ Metropolitana, quia in materia odiosa appellatione Cathedralis non venit Metropolitana, licet sit Cathedralis, utpote qualis ea dicitur, in qua Cathedra & Sedes Episcopalis sita est. Auctores iidem.

3. Tertio, ad dignitates, personatus, administrationes, officia; dignitates ideo exprimuntur, quia in materia odiosa, adeoque restringenda (cujusmodi est facultas nominandi, conferendi, concessa ei, cui de jure non competit, quia derogat potestati Ordinariorum) nomine beneficii non veniunt dignitates; sic enim, dum conceditur mandatum ad beneficia curata, & quacunque alia, non includitur dignitas curata, juxta *clm. ne in agro &c. de statu Monach.* Auctores iidem. Personatus autem (qui est præeminetia aliqua in Ecclesia sine administratione) non est propriè, nec computatur inter dignitates, uti Coraf. *de benef. p. 4. c. 3. num. 7. Paris. de resig. c. 1. num. 91.* apud Chok. *loc. cit. pag. 39.* nisi fortè ex fundatione, statuto, vel consuetudine talis habeatur, ut ex Wames. Chok. *ibid.* unde statutum vel etiam literæ ad beneficia, loquentes de personatu, non complectuntur dignitatem. Auctores iidem. Per administrationes intelliguntur hic Ecclesiasticæ, quæ auctoritate Episcopi erectæ sunt in titulos, adeoque verè sunt beneficia; juxta Gomez. *ad regulam de infirmis q. 23. Rebuff. in pr. cit. quorundam benef. secul. nu. 15.* apud Chok. *pag. 40.* Officia Ecclesiastica, ut sunt Scholasteria, Cantoria &c.